

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

**ELAZIĞ T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ
KURUMU İNCELEME RAPORU**

**26. Dönem 3. Yasama Yılı
2018**

(Komisyonun 07/02/2018 tarihli toplantısında kabul edilmiştir)

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

I. BAŞLANGIC

Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonu 19 Ocak 2018 tarihinde Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda incelemede bulunmuş; incelemeye İstanbul Milletvekili Fatma BENLİ, Ankara Milletvekili Şenal SARIHAN, Diyarbakır Milletvekili Sibel YİĞİTALP ve Yasama Uzmanı Zeynep DURAN katılmıştır.

II. İNCELEMENİN KONUSU VE AMACI

3686 sayılı *İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu*'nun 6'ncı maddesine göre Komisyon, alt komisyonlar kurmak suretiyle çalışabilir ve 5'inci maddesine göre gerekli gördüğünde Ankara dışında incelemelerde bulunabilir. Ceza infaz kurumu ve tutukevlerindeki mevzuat ve uygulamadan kaynaklanan insan hakkı ihlallerinin incelenmesi amacıyla kurulan Alt Komisyon, anılan amaca yönelik olarak muhtelif ceza infaz kurumlarında incelemelerde bulunmaktadır. İncelemelerde, hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi dokunulmazlık haklarına ve yaşam koşullarına ilişkin sorunlarının olup olmadığının tespiti hedeflenmektedir. Komisyon hazırladığı raporlarda, tespit edilen sorunları ve bunlara dair çözüm önerilerini başta Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü olmak üzere ilgili birimlerle paylaşmaktadır. Söz konusu çözüm önerileri mevzuat değişikliği gerekliliğine vurgu yapabilmekte veya belli bir konudaki uygulamanın iyileştirilmesine dikkat çeken mahiyette olabilmektedir.

Tutuklu ve hükümlülerle birlikte ceza infaz kurumu görevlilerinin sorunları da incelemeler vesilesiyle milletvekilleri tarafından yerinde görülmektedir.

Alt komisyonun yerinde incelemeleri, ceza infaz kurumlarındaki mevcut ve olası sorunlara ilişkin parlamento ve kamuoyunun duyarlılığının artmasına da yardımcı olmaktadır.

III. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE YAZILI METİNLER

Alt Komisyon çalışmalarında, Birleşmiş Milletlerin 13 Mayıs 1977 tarihli "*Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar*", 9 Aralık 1988 tarihli "*Herhangi Bir Biçimde Tutulan Veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü*" 14 Aralık 1990 tarihli "*Tutuklulara Uygulanacak Muameleler İçin Temel İlkeler*"; Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11 Ocak 2006 tarihli ve (2006)/2 nolu "*Hükümlülerin İyileştirilmeleri İçin Standart Asgari Kuralların Avrupa Metni*" (Avrupa Cezaevi Kuralları), Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin "Cezaevinin Aşırı Kalabalıklaşması ve Cezaevi Mevcudu Enflasyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Hakkındaki R (99) 22 sayılı Tavsiye Kararı; 5275 sayılı “Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun” ve “Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük”, “Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik” hükümleri ile ilgili diğer mevzuatı dikkate almaktadır.

IV. İNCELEMEDE UYGULANAN YÖNTEM

Alt Komisyon heyetine öncelikle Kurum Müdürü Mustafa Karaca tarafından cezaevi ile ilgili genel bilgiler verilmiştir. Bilgilendirme toplantısına, ceza infaz kurumlarından sorumlu Cumhuriyet Savcısı Abdullah Özkan ile Jandarma Komutanlığından Tuncay Akgün, Özgür Gümüşay ve Samet Özbek de katılmıştır. Bilgilendirme toplantısının ardından heyet tarafından rastgele koğuşlar seçilerek mahpuslarla ¹ cezaevi görevlileri olmaksızın görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden sonra yine cezaevi idaresi ve Cumhuriyet Savcısı ile bir araya gelinerek acil olarak çözülmesi gerektiği tespit edilen hususlar Kurum idaresine bildirilmiştir.

V. KOMİSYONA YAPILMIŞ OLAN BAŞVURULAR

Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 19.01.2018 tarihi itibarıyla Komisyona toplam 15 başvuru iletilmiştir. Başvurularda cezaevinin fiziksel şartlarından, aşırı kalabalıktan ve idarenin keyfi uygulamalarından şikayetler; yargı kararlarına itirazlar; kötü muamele, çölyak hastalığına uygun yemek olanaklarının sağlanmadığı, çıplak arama yapıldığı, mektupların ve kurumlara yazılan dilekçelerin gönderilmediği, spor imkanlarından yararlanılmadığı, revire zamanında çıkarılmadıkları, eğitim hakkından yararlanılmadığı iddiaları ile nakil talepleri yer almıştır. Komisyonumuz görev alanına giren başvurular, ilgili kurumlara iletilerek gereğinin yapılması konusunda bilgi sağlanmıştır.

VI. İNCELEMELER

1. Ceza İnfaz Kurumu Hakkında Bilgilendirme

Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu; Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nün teklifi ve Adalet Bakanlığı'nın 25/10/2016 tarih, 2845 sayılı onayı ile hizmete

¹ Kanuni bir tabir olmamakla beraber, “mahpus” kelimesi tutuklu, hükmen tutuklu ve hükümlü anlamlarının her üçünü de barındıran çatı bir kavram olarak raporda yer almaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

alınmış olup ilk hükümlü/tutuklu kabulünü 06/12/2016 tarihinde gerçekleştirerek faaliyetine başlamıştır.

Kurum, Elazığ merkeze bağlı Ataşehir Mahallesi sınırları dahilinde Çayırli Sokak'ta bulunmaktadır. Kampus içerisinde bulunan Kuruma; R Tipi Ceza İnfaz Kurumu, E Tipi Ceza İnfaz Kurumu, 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu ile 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Açık Ceza İnfaz Kurumu komşuluk etmektedir. 390.163,99 metrekarelik kampus sahası içerisinde inşa edilen Kurum 26.650,00 metrekare kullanım alanına sahiptir.

İki katlı olan Kurumun zemin katında mahpusların barındırıldığı oda girişleri ve ortak yaşam alanları, kapalı spor salonu, açık spor sahası, çok amaçlı salon, nöbetçi memur odaları, kantin, depolar, yemekhane, terzi, çamaşırhane, berber, görüş alanları bina girişleri ve avukat görüş odaları bulunmaktadır. Birinci katta ise revir, dış ünitesi, açık görüş alanları, avukat görüş odaları, depolar ve idari kısımlar bulunmaktadır. Kurumun su, elektrik, sıcak su, ısınma ve iase gibi ihtiyaçları Elazığ Kampus Açık Ceza İnfaz Kurumu marifetiyle karşılanmaktadır. Kurum binası beş ana bloktan oluşmaktadır.

A Blok zemin katta 28 adet oda, 7 adet tekli oda ve birinci katta 7 adet tekli oda; B Blok zemin katta 18 oda ve 1 adet kapalı spor salonu ile 1 adet açık spor sahası; C Blok zemin katta 18 oda, kantin, personel nöbet odaları, terzi ve berber; D Blok zemin katta 8 adet oda, fotoğraf atölyesi, emanet eşya bürosu, yemekhane, çamaşırhane, depolar ve mahkum kabul bürosu, birinci katta dış ünitesi, revir, muayene odası ve psiko-sosyal servis çalışma odaları bulunmaktadır.

Olası yangın ve doğal afet tehlikesinden korunmak için sivil savunma birimi oluşturulmuş ve bu birimde ekipler halinde personel görevlendirilmiştir. Görevli personel altı ayda bir olağanüstü hal tatbikatı yapmaktadır. Yangın dolapları mevcut olup içinde yangın vana ve hortumları her zaman kullanıma hazır durumda bulunmaktadır.

Mahpusların günlük su ihtiyacı su otomasyonu sistemiyle sağlanmaktadır. Belirlenen su miktarı kişi başı günlük 200 litre soğuk su ve 50 litre sıcak su olmak üzere toplam 250 litredir. Koşu için belirlenen kotalar gece saat 00.00'dan sonra yenilenmektedir. Çamaşırhanede ücreti mukabilinde dilekçe karşılığında hafta içi her gün çamaşır yıkama hizmeti verilmektedir.

Kurum, Koruma Taburu seviyesinde korunmaktadır. Koruma Taburu ayrıca mahpusların mahkeme, hastane, sevk, keşif ve kalem sorguları için ilgili yerlere götürüp getirme işlerini yürütmektedir. Bu hizmetlerin yerine getirilmesinde Kampus Açık Ceza İnfaz Kurumu sevk

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

araçları kullanılmaktadır. Ayrıca hastanelerde bulunan mahkum koğuş güvenliği de Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığınca sağlanmaktadır. Cezaevi Jandarma Koruma Tabur Komutanlığında 5 Subay, 12 Astsubay, 28 Uzman Jandarma, 246 Er ve Erbaş bulunmaktadır.

Olağanüstü durumlarda, genel aramalarda ve ihtiyaç halinde komando taburundan destek alınmakta; isyan, sabotaj ve baskına uygun senaryolar doğrultusunda periyodik olarak tatbikatlar yapılmakta, tatbikatlara İl Sağlık Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü, İtfaiye ve Sivil Savunma Müdürlüğü davet üzerine katılmaktadır.

Kurumda duyarlı kapılar, X-Ray cihazı ve göz okuma cihazı ile güvenlik uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Odalar iki katlı olup üst katları yatakhane alt katları mutfak ve ortak yaşam alanı olarak kullanılmaktadır. Odalarda merkezi radyo sistemi ile mahpuslar radyo yayını dinleyebilmektedir. Odaların ortak yaşam alanlarında tekli koğuşlar ve üç kişilik koğuşlar hariç kameralar bulunmaktadır. Odalarda ranzalar ve çelik dolaplar seyyardır.

Haftada bir gün yaptırılan kapalı görüşler, dört adet kapalı görüş salonunda yaptırılmaktadır. Aylık açık görüşleri için ise dört adet salon bulunmaktadır.

Her ay bir defa genel arama ve gerektiğinde her zaman kısmi arama yapılmaktadır. Kurum 261 sabit kamera, 2 hareketli kamera, 10 kayıt cihazı, 15 monitör ile Kontrol Merkezinden izlenmektedir.

Kuruma mahpusların kabulü giriş kısmında bulunan müstakil bir odada yapılmaktadır. Evrakı tamam olan mahpusun kimlik sorgusu yapılarak daha sonra sırasıyla, üst ve eşya aramaları tamamlanır, tâbi oldukları mevzuatın kendilerine tanıdığı hak ve sorumluluklar ile kurumdaki yaşam biçimi hakkında kurum yöneticileri ve sosyal çalışmacı tarafından kendisine bilgi verilir. Mahpusun parmak izi alınır, fotoğrafı çekilir, ilk muayeneleri İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen hekim tarafından yapılır. Bilgiler, baş memurlukta kabul defterine işlenerek UYAP ortamına girişi yapılır. Evraklar daha sonra infaz kalemine gönderilir.

Üst ve eşya araması sırasında ceza infaz kurumuna girmesi yasak olan eşyalar ile kıymetli malzemeler tutanak ile alınır ve emanet para ve emanet eşya memurluğuna gönderilir. Mahpus, yatak ve battaniye verilerek geçici odaya yerleştirilir. Tutuklular kalmakta oldukları geçici odalarından psiko-sosyal servis ve eğitim servisleri ile diğer uzman görevliler tarafından görüldükten sonra konumlarına uygun tutuklu odalarına, İdare ve Gözlem Kurulu Kararı gereğince yerleştirilir. Hükümlüler ise 1- 60 gün arasında değişen sürelerde, müşahede ve gözlem odasında uzman görevlilerce izlendikten sonra, yine İdare ve Gözlem Kurulu Kararı ile

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Müşahede ve Sınıflandırma Yönetmeliğine uygun odalara yerleştirilir. Hükümlü ve tutuklu kayıtları UYAP ortamında olduğu gibi mevzuatın gerek gördüğü hallerde fiziki olarak da düzenlenir. Mahpusların kişisel yazışmaları ve bilgileri şahsi dosyalarında tutulur.

Hükümlü ve tutukluların tahliye işlemleri; tahliye olacak hükümlü veya tutuklunun önce infaz bürosunda tahliye evrakları kontrol edilir, eksiklik olmaması için görevli infaz ve koruma baş memuru nezaretinde nöbetçi müdür tarafından kimlik ve evrakları kontrol edilir ve ayrıca UYAP sisteminde kayıtlı dosyası incelenir. Sonra Kurum Müdürüne veya görevlendirilmiş 2. Müdüre çıkarılır. Bahsi geçen heyet tarafından tahliye tutanağı imzalanarak sorgusu yapılmak üzere evrak Ceza İnfaz Kurumu Bölük Komutanlığına gönderilir.

T tipi ceza infaz kurumları toplam 616 kişi kapasiteli olarak planlanmışsa da, Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda küçük değişiklikler ile kapasite artırımı yapılmış ve 2017 yılı ilk çeyreğinde kapasitesi 654 kişiye çıkarılmıştır. Bununla birlikte Kurumda halihazırda 1099 erkek, 126 kadın ve 38 çocuk olmak üzere toplam 1263 mahpus bulunmaktadır.

FETÖ yargılamalarından tutuklu 430 kişi ile PKK tutuklusunu 57 kişi iki haftada bir telefonla görüşme hakkını kullanmakta, diğer mahpuslar ise her hafta telefonla görüşebilmektedir.

Mektup okuma biriminde 2017 yılı içerisinde mahpuslara gelen sakıncalı mektup adedi 8, giden sakıncalı mektup adedi 40 olup ilgililer disiplin kuruluna sevk edilmiştir.

Kurum İş Yurdu Müdürlüğüne bağlı Kantinde 12 çırak, terzi atölyesinde 2 adet çırak ve stajyer, çamaşır yıkama atölyesinde 1 çırak olmak üzere toplam 15 hükümlü çalışmaktadır.

Mahpusların muayene ve tedavileri Sağlık İl Müdürlüğü tarafından görevlendirilen Dış hekim ve Aile Hekimi tarafından yapılmaktadır.

Kurum revirine 2017 yılında rahatsızlığı nedeniyle başvuran 8500 mahpusun muayenesi yapılarak bunlardan 3000'i ileri tetkik ve tedavi için Elazığ Eğitim ve Araştırma hastanesi, Fırat Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ruh Sağlığı Hastanesi ve Verem Savaş Dispanserine sevk edilmiştir.

Kurum Dış Tabipliğinde 2017 yılında 3500 mahpusun muayenesi yapılmış, bunlardan 1100'ü Elazığ Ağız ve Dış Sağlığı Hastanesine sevk edilmiştir.

Kurumda; 1 müdür, üç 2. müdür, 3 öğretmen, 2 psikolog, 2 sosyal çalışmacı, 1 sayman, 1 bilgisayar işletmeni, 3 teknisyen, 14 infaz ve koruma baş memuru, 248 infaz ve koruma memuru, 1 ambar memuru, 1 sağlık memuru, 5 katip olmak üzere toplam 285 personel görev yapmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Kuruma kayıtlı 1 adet hizmet aracı (Ford Tourneo Courier Combi 23 BP 956) bulunmaktadır. Kuruma ait 27 adet lojman dairesi bulunmaktadır.

Her perşembe günü psikiyatri doktoru gelerek psikolog eşliğinde mahpuslara yönelik tedavi yapılmaktadır. Mahpuslara ve personele yönelik; uyuşturucu, öfke kontrolü, şiddet, bağımlılık, kendine zarar verme vb. konularda seminer etkinliği düzenlenmektedir,

Türkiye genelinde düzenlenmiş olan kitap bağış kampanyası ile 1250 adet kitaplık bir kütüphane kurulmuştur.

Anne yanında kalan 0 – 6 yaş arası çocukların boş zamanlarını değerlendirmesi için oyun salonu kurulmuştur. Yine bu çocukların oyuncak, boya ve giyim ihtiyaçları psiko-sosyal servis tarafından giderilmektedir.

Kurumda; temel eğitim, mesleki eğitim ve sosyo-kültürel alanlarda açılmakta olan tüm kurslar İl Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve İŞKUR İl Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde planlanmakta ve Valilik oluru ile başlatılmaktadır. Kurslarda başarı gösteren tüm mahpuslara görmüş oldukları eğitim alanında Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifika verilmektedir.

Bu kapsamda Kurumda 1. ve 2. kademe okuma-yazma eğitimi kursları, açık öğretim ortaokulu, açık öğretim lisesi, öğrenci seçme sınavı, açık öğretim fakültesi, açık öğretim ortaokul, lise ve açık öğretim destek kursları, yabancı dil, mesleki eğitim, sosyal ve kültürel kurslar ile din kültürü ve ahlak bilgisi kursları verilmektedir.

2016-2017 eğitim - öğretim yılında açık öğretim ortaokuluna 1 yeni öğrencinin kaydı yapılmış, 20 öğrencinin kaydı yenilenmiş, bunlardan 2 öğrenci mezun olmuştur. Açık öğretim lisesine, 2 yeni öğrencinin kaydı yapılmış, 80 öğrencinin kaydı yenilenmiş, bunlardan 158 öğrenci sınava katılmış ve 5 öğrenci mezun olmuştur. Açık öğretim fakültesine kayıtlı olan 70 öğrenciden 1 tanesi mezun olmuştur. 2017 yılında YGS'ye 21 öğrenci katılmıştır. LYS'ye ise 11 öğrenci katılmış olup henüz sonuçlar açıklanmamıştır.

Yine mesleki eğitim kapsamında, bilgisayar işletmenliği, dekoratif ahşap süsleme, terzilik, bayanlar ahşap boyama kursları açılmıştır. 2016-2017 eğitim/öğretim yılı içerisinde Kurumda 5 adet sosyal-kültürel faaliyet düzenlenmiştir. Aynı zamanda 3 adet sosyal-kültürel kurs açılmış olup bu kurslara 51 hükümlü ve tutuklu katılmış ve kurslar devam etmektedir.

Din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri, Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında 30.03.2001 tarihinde imzalanan “Tutuklu ve Hükümlülerin Dini ve Ahlaki Gelişimlerini Sağlamaya Yönelik İşbirliği Protokolü” kapsamında Elazığ İl Müftülüğü tarafından görevlendirilen 4 erkek ve 1 bayan vaize tarafından verilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Kurumda ayrıca tiyatro ve film gösterimleri, konserler, konferanslar, bilgi yarışması ve münazaralar ve sportif faaliyetler düzenlenmektedir. 2016/2017 yılında toplam 4171 kitap okunmuştur.

2017 yılında 301 mahpusa “haftalık telefon görüş süresini uzatma”, 161 mahpusa “kapalı görüş yerine açık görüş yaptırma”, 83 mahpusa “eş görüşü” ödül uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

2. Ceza İnfaz Kurumunda Yapılan Gözlem ve Tespitler ile Mahpuslarla Gerçekleştirilen Görüşmeler

Heyet; koğuşlarda, iş atölyelerinde, kütüphanede, spor salonunda, gösteri salonunda, müşahede odalarında, kamera kontrol odasında, revirde ve sağlık ünitelerinde incelemeler yapmış, mahpusları dinlemiştir. Ziyaret edilen çerçeve atölyesi ile tombak atölyesinde ürünlerin sergilendiği ve ziyaret esnasında burada çalışan herhangi bir mahpus olmadığı gözlenmiştir. Heyete verilen bilgiye göre atölyelerdeki üretim ve eğitim imkanının kısıtlılığı yeterli öğretmen istihdam edilememiştir.

Yine kapalı spor salonu ile gösteri salonunun da ziyaret esnasında kullanılmadığı gözlenmiştir.

İki katlı olan koğuşların giriş katında banyo, tuvalet, mutfak ile ortak yaşam alanı bulunmakta, üst katta ise yataklar yer almaktadır. Alt komisyon heyetine iletilen hususlar aşağıda yer almaktadır:

Çocuk Mahpuslar:

- İnfaz koruma memurlarından kötü muamele gördükleri; küfür, şiddet yaşadıklarını; örneğin bir infaz memurunun Revirde İstiklal Marşı okumaya zorladığını, “müslüman değilsin” sözleriyle hakaret ettikleri,

- Koğuşta adli bir mahpusun yangın çıkardığı, bu olayla hiçbir ilgilerinin olmamasına rağmen koğuştaki herkesin memurlarca dövüldüğü,

- Ranzaların yerini değiştirdikleri için memurların kendilerine küfür ettikleri,

- Koğuş değişikliği taleplerinin reddedildiği,

- Bu cezaevinin her bakımdan diğer cezaevlerinden çok kötü olduğu,

- Şikayet dilekçelerinin Savcılığa ulaştırılmadığı,

- Spor imkanlarının yeterli olmadığı,

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNŞAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU**

- Koşullarındaki TV'nin LCD olanı ile değişmesini talep ettikleri,
- Yemeklerin iyi olduğu,
- Talep ettikleri boncuk iğnesinin hala gelmediği,
şeklinde bilgiler vermişlerdir.

Erkek mahpuslar:

- Kurumda kötü muamele ya da işkence olmadığı,
- Gençlerin biraz geveze oldukları, bu nedenle onlara şiddet uygulanmış olabileceği ama sorunun çocuklardan kaynaklandığı,
- Sosyal faaliyet ve spor imkanlarının yetersiz olduğu (2 haftada bir),
- Kalabalıktan kaynaklı çeşitli faaliyetlerden yararlanamadıkları, farklı atölye imkanları olsa vakitlerini boş geçirmeyecekleri,
- Kantinde satılan gıda malzemelerinin çeşitlenmesi ve kendi yemeklerini yapma imkanlarının olmasını istedikleri, mutfaklarında ocak olmadığı için yemek pişiremedikleri, kendi imkanlarıyla bir şeyler yapmaya çalıştıkları,
- 45 dakika olan açık görüşün 1 saate çıkarılmasını bekledikleri,
- Çocuklarının hafta içi okullarından dolayı ziyaret gelememeleri dolayısıyla görüşlerin hafta sonu yapılmasını istedikleri, Silivri cezaevinde bunun bu şekilde uygulandığını bildikleri, yönünde bilgiler vermişlerdir.

LGBT Mahpuslar:

- Koşušta bulunan travestilerin kendilerini kadın gibi hissettikleri, bu nedenle makyaj malzemesi, saç boyası gibi talepleri olduğu, ancak böyle talepleri olduğunda idarenin kendilerini terslediği ve onları dinlemediği, iletişim sıkıntısı çektikleri, geçmişte daha sorunlu olan mahpuslardan dolayı kendilerine karşı bir önyargı oluşmuş olabileceği, memurlardan genel olarak anlayış ve nezaket bekledikleri,
- Odada bulunan memur çağırma butonuna günde 2-3 kereden fazla basıldığında, içeri giren memurdan korkmak durumunda oldukları, 2 arkadaşlarına kötü muamele uygulandığı, tehdit edildiklerini,
- Hastalık durumlarında zaman zaman kendilerine inanmadıkları, sevk taleplerinin yerine getirilmediği,
- Dilekçelerinin dikkate alınmadığı,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

- Revire aynı gün 2-3 kişiden fazlasını çıkarmadıkları, taleplerin reddedildiği, yönünde bilgiler vermişlerdir.

Odadaki ziyaret sırasında 2 mahpusun heyetle görüşmeye katılmadığı, koğuş kapısına iki elleriyle yaslanarak uzakta durdukları görülmüştür. Heyet üyeleri kendileriyle konuşmayı denemiş, verdikleri cevaplardan hareketle psikolojik sağlıklarının iyi olmadığı endişesiyle Kurum psikoloğuna durum izah edilerek kendileriyle ilgilenilmesi istenmiştir.

Kadın Mahpuslar:

- Adli suç mahpusları hakaret ve kötü muamele olmadığını, yemeklerden şikayeti olduklarını ifade ederlerken, terör suçlarının kaldığı koğuşlardaki mahpuslar kötü muamele gördükleri iddiasında bulunmaktadır. Bu mahpuslar idarenin ortak alanda askeri nizamda sayım talebini ve koğuş dışına çıktıklarında taşıdıkları kimliğe ek olarak kendilerinden teknil istenmesi ile koğuşlarda kamera uygulamasını kabul etmedikleri,

- Kimlik kartıyla ilgili bir sorunlarının olmadığı, bu kural getirilmeden önce kimliklerini yanlarında taşımadıkları yalnızca çıkışta görevli personele verdikleri, dönüşte geri aldıkları,

- İdarenin sayım alırken zaten her yeri kontrol etmek zorunda olduğu, sayım almanın kendi görevi olduğu, sayım sırasında çocuklu kadınların, banyoda olanların, özellikle romatizmal rahatsızlıkları olanların, yataktan kalkamayacak günleri olanların ortak alana gelmesinin zor olabileceği, bunlara rağmen üst kattan ortak alana inmeyenler hakkında sayıma karşı çıkılması gerekçesiyle tutanak tutulduğu,

- Dağınık ya da hareketli olursa ve sayımı engelleseler idarenin haklı olabileceği, ancak hiçbir şekilde işlerine müdahale etmedikleri halde askeri nizamla ortak alana getirilmek istedikleri, başka cezaevlerinde de buldukları ve bu konuda benzer bir sıkıntı yaşamadıkları, bunun tamamen cezaevi uygulamasından kaynaklandığı,

- Kuruma ilk geldiklerinde sayımların oldukları yerde yapıldığı, sonrasında bu askeri kuralların getirildiği, kamera konduğu, kimlik taşıma zorunluluğu getirildiği,

- Sayım sırasında üst kattan aşağı inmeyen mahpusların erkek infaz koruma memurlarınca coplarla, saçlarından sürüklenerek aşağı indirildikleri, konunun Savcılığa intikal ettiği,

- Ortak alanda kamera bulunması ve kameranın tam banyo kapısının karşısında yer almasını ahlaki bulmadıkları, diğer cezaevlerinde böyle bir uygulama olmadığı, güvenlik gerekçesi olarak sunulmasına karşılık kendileri darp edildiği zaman hiçbir kamera kaydına ulaşılmadığı, kameranın avluda olmasının daha uygun olabileceği,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

- FETÖ yargılamalarından tutuklu kadınların da mahremiyet gerekçesiyle kameranın yerinden şikayetçi olduklarını bildikleri,
- Müşahede odasındaki kameranın da yerinin çok uygunsuz olduğu, kameranın önünde tuvalet ihtiyaçlarını açıkta gideremeyecekleri,
- Kameraları kırdıkları, üzerini kapattıkları, bu nedenle süngerli odada gece saat 1'den sabah 9'a kadar kaldıkları, 2 kişinin 3-4 gün boyunca bu odada tutulduğu, uygulamalarla ilgili Savcılık soruşturması sonucu Takipsizlik kararı verildiği,
- Kabul etmedikleri bu uygulamalar neticesinde 7 Kasım 2016 tarihinde idari personelin kendilerine müdahale ettiği, yangın çıkartacakları bahanesiyle ışıkların kapanarak memurların coplarıyla koğuşlara girdiği, üzerlerine su sıkıldığı, memurların yaşı büyük olan 3 kadına dokunmadıkları ama diğerlerini darp ettikleri, plastik sandalyeleri kırdıkları, ağır küfürler ve hakaretler yağdırdıkları, üst kattakileri merdivenden aşağı sürükledikleri,
- Müdahaleler sırasında erkek gardiyanların koğuşa girdiği, kendilerine “siz kadın değilsiniz hükümlüsünüz” dediği,
- Yaşananların yalnızca kimlik meselesi olmadığı, kendilerine genel olarak insanca yaklaşılmadığı, özellikle siyasi mahpuslara idare tarafından farklı bir yaklaşım tarzı olduğu, askeri bir düzen uygulanmak istendiği, infaz koruma memurlarının kendilerine önyargılı yaklaştıkları, tüm yaşanan olumsuzlukların bundan kaynaklandığı, memurların kendilerine zaman zaman ajanlık teklif ettikleri,
- İdare ile diyalog yolu geliştirmek, muhatap bulabilmek için dönüşümlü grev başlattıkları, işe yaramayınca 5 kişinin süresiz açlık grevine girdiği, şu anda ise dönüşümlü grevde olanlar olduğu, nakiller sonrası süresiz grev yapan kimse kalmadığı,
- Yaşanan olaylardan dolayı peş peşe disiplin cezaları aldıkları, Kürtçe atılan “kadın yaşam özgürlük” sloganı yüzünden bir arkadaşlarının disiplin cezası aldığı, ceza yüzünden mahpusun tahliye tarihinin 3 ay uzadığı,
- Bu uygulamalarla ilgili aylarca idare kendilerini muhatap almadığı için bir gün havalandırma alanında oturma eylemi yaptıkları, saçlarından çekilerek içeri alındıkları,
- İdarenin üslubunun çok kötü olduğu, sükuneti sağlaması gerekenin cezaevi idaresi olması gerekmesine karşılık kendilerinin buna çaba gösterdiği,
- Bundan sonra benzer şeylerin yaşanmamasını, ceza infaz memurlarından insanca muamele bekledikleri,
- İdarenin koğuş temsilcisi uygulamasını kabul etmediği,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

- 15 günde bir telefonla görüşme haklarının olduğu, diğer cezaevlerinde bu hakkın haftada 1 kullanılabildiği, yine diğer cezaevlerinde ayda 1 olan açık görüş imkanının burada 2 ayda bir yapıldığı,

- Koğuştaki bebekli olan mahpusun yürüteç ve bebek maması ihtiyacı olduğu, kendi yedikleri yemekten bebeğe veremediği için kendi pişireceği şekilde mutfak gereklere izin verilmesini istediği, kantinde çocuk gereçleri satılmasını talep ettiği,

- Bir kadın mahpusa Kuruma ilk girişte çıplak arama yapılmaya çalışıldığı, buna izin vermedikleri, infaz koruma memurlarının bu ilk aşamada mahpusların gözünü korkutmak istedikleri, “Burası Elazığ burada uygulamalar farklı” gibi cümlelerle mahpusları sindirmek istedikleri,

- Başgardiyanın kendisi hakkında yapılan bir suç duyurusunun geri çekilmesi için kendilerini ikna etmeye çalıştığı, ancak başka zaman “Burada hukuk da benim, devlet de benim” gibi söylemlerinin olduğu,

- Hastanede kelepçeli muayene uygulamasına bir son verilmesi gerektiği,

- Kendi haklarında idare tarafından tutulan tutanakları Muş Milletvekillerine göndermek istedikleri ancak “kurumu karalama” gerekçesiyle, idarenin mektupların gönderilmesine izin vermediği

şeklinde ifadeleri olmuştur.

VII. DEĞERLENDİRME ve SONUC

Alt komisyon heyetinin yaptığı incelemeler ile ilgili mevzuat birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Kapasite üstü mahpus

Yurt genelindeki diğer cezaevlerinde olduğu gibi burada da kapasite üstü mahpus gerçeği yer almaktadır. Bu durum mahpusların hemen her konuda kısıtlı imkanlarla barındırılması demektir. Komisyonumuzun daha önceki inceleme raporlarında da belirttiği gibi, bu sorunun çözümü aciliyet arz etmekte, aksi takdirde ceza infaz ilkeleriyle bağdaşmayan uygulamalar günden güne artmaktadır.

Kimlik kartı uygulaması:

Söz konusu uygulamanın dayanağı olan mevzuat aşağıdaki gibidir:

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU**

❖ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun

Kınama

Madde 39- (2) Kınama cezasını gerektiren eylemler şunlardır:

(g) Hükümlü kimliğini yanında bulundurmamak.

❖ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük

Kuruma alınma ve kayıt işlemleri

Madde 67- (4)

h) Her hükümlüye kurumunda çekilmiş fotoğrafı bulunan bir "hükümlü kimlik belgesi" verilir.

❖ Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik

Madde 18 – (3)

Her grubun açık görüşü bittikten sonra, görüş yerinde bulunan hükümlü ve tutuklular, görevliler nezaretinde dikkatli bir şekilde arandıktan sonra koğuş veya odalarına götürülerek burada sayılır. Kimlikleri, fotoğraflı belgelerle kontrol edilir, grup mevcudunun tam olduğunun anlaşılması üzerine, ziyaretçilerin kurum dışına çıkmasına izin verilir.

Anılan mevzuat doğrultusunda mahpuslara kuruma kabullerinde resimli kimlik belgesi verilmiştir.

Kurum idaresi ziyaret tarihinde artık kimlik almayı reddeden bir mahpusun kalmadığı bilgisini iletmiştir. Alt komisyon ziyareti sırasında da kimliklerin odaların girişinde duvara asılı bir kutu içinde yer aldığı görülmüştür. Kadın mahpuslar kimlik kartı almayı reddetmediklerini, ancak odadan her dışarı çıktıklarında kendilerine kimliklerini taşıma ve tekmil isteme gibi bir kuralın getirildiğini ve bunu kabul etmediklerini ifade etmişlerdir. İlgili mevzuat gereği mahpusun kimliğini yanında bulundurmaması kınama cezası gerektirmektedir. Özellikle açık görüş sonrası kimliklerin kontrol edilmesi gerekmektedir.

İdarede kimlik kartları görülmüş olup kartların üzerinde resim ve kimlik bilgileri yer almaktadır. Kimlik kartlarında mahpusun, terör suçlusu ya da adli suçlu olduğuna ilişkin bir bilgi bulunmamaktadır. İdare tekmil uygulamasının olmadığını, koğuş dışına çıkıldığında kimlik taşıma mecburiyeti olduğunu ifade etmiştir. Kimlik kartının elde taşınması ya da

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

gösterilmesi yerine boyuna ya da yakaya takılı olması durumunda sorunun kalmayacağı, her aşamada tekmil isteme gibi bir uygulamanın olmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

Sayım:

❖ *5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun*

Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma

Madde 43- (2) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezasını gerektiren eylemler şunlardır:

(a) Sayım yapılmasına karşı çıkmak.

❖ *Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük*

(6) Sayımlar, Tüzüğün 22 nci maddesinde belirtilen görevliler tarafından, dörtlü vardiya hizmetinin uygulandığı kurumlarda sabah, akşam ve gece olmak üzere günde üç kez, diğer vardiya hizmetlerinin uygulandığı kurumlarda ise her vardiya değişiminde yapılır.

(7) İdare tarafından uygun görülmesi durumunda, her zaman sayım yapılabilir. Olağanüstü durumlarda, kurum en üst amirinin talebi, Cumhuriyet başsavcısının oluru ile dış güvenlik görevlileri sayımlara katılabilir.

(8) Sayımlar, yatma plânları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılır. Sayımın yapılış şekli, kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek biçimde odada bulunan hükümlülerin sayısı dikkate alınarak idare tarafından belirlenir.

(9) Arama ve sayımlar sırasında insan onuruna saygı esastır.

Buna göre mevzuat, sayımların insan onurunu esas almak suretiyle odaların ve mahpusların sayısına göre gerekli tedbirleri alma konusunda kurum idaresine inisiyatif vermektedir. Sonuçta sayım sırasında üst kattaki yatakhane alanının ve banyonun da kontrol edilebilmesi her türlü güvenlik önlemi bağlamında önemlidir. Yanında küçük çocuğu olan ya da epilepsi hastası olan ya da çok yaşlı bulunan kadınların durumu düşünüldüğünde, cezaevi idaresinin sayımlar konusunda mevzuatın kendisine vermiş olduğu takdir hakkını, güvenlik ve insan onuru çerçevesinde yeniden ele alması uygun olacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Kamera

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasında, kapalı ceza infaz kurumlarının, *"iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış,"* olduğu belirtilmekte, ancak hem Kanun'da hem de ikincil mevzuatta kurumlarda kamera uygulamasına dair açık bir hüküm yer almamaktadır.

Ziyaret edilen koğuşlarda kameranın tam banyo kapısının karşısına gelecek şekilde konduğu gözlemlenmiştir. Heyetimize iletilen şikayetler de kameranın yeri dolayısıyla banyo kullanımını sonrası kadın mahpusların rahatsız oldukları yönünde olmuştur. Ceza infaz kurumlarının farklı fiziki yapıları dolayısıyla farklı kamera yerleştirmelerinin yapılması gereği de açıktır. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünce kamera uygulamalarının standardizasyonu ile farklı kurumlardaki gerekli ihtiyaçların belirlenmesi ve bunların bir mevzuat çalışmasına aktarılması yerinde olacaktır.

Kadın koğuşlarında ortak alanda kameranın banyoyu görmeyecek şekilde yönlendirilmesi ve ceza infaz kurumu projesinde olmadığı için havalandırma boşluğunda bulunmayan kameraların konması gerekliliği değerlendirilmektedir.

Süngerli oda olarak ifade edilen müşahade odasında 2 kamera yer almakta olup biri tuvaletin tam karşısında yer almaktadır. Bu odalar, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğün "Kısıtlayıcı önlemler" başlıklı 185'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca; tehlikeli hâlde bulunan, kurum güvenliğini, kendisinin veya diğer kişilerin güvenliğini ciddi tehlikeye düşüren hükümlü/tutukluların "saatlerle" ifade edilebilecek sürelerle, hükümlünün saldırganlığının devam edip etmediğinin belirli aralıklarla sakinleşip sakinleşmediğinin kamera ile gözlem ve kontrolünün yapıldığı odalardır.

Hükümlünün durumunda bir değişiklik olması halinde derhal odadan alınarak konumuna uygun odaya yerleştirilmesi gerekmektedir.

Müşahade odalarında kalış süresinin titizlikle kayıt altına alınması ve tuvaletlerin karşısında kameraların konmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

Telefon Görüşmeleri

Terör mahpusları ile görüşmede sıklıkla diğer ceza infaz kurumlarının aksine telefon görüşmelerinin 2 haftada bir olmasına ilişkin şikayetler alınmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğün "Telefon İle Görüşme" başlıklı 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendinde *“Hükümlülerin telefonla görüşme gün ve saatleri, kurumda bulunan telefon adedi, başvuru sırası, kurumun asayiş ve güvenliği dikkate alınarak idare tarafından belirlenir. Hükümlüler görüşebilecekleri yakınlarından bir veya birden fazla kişi ile haftada bir kez ve bir telefon numarasıyla bağlantı kurarak kesintisiz görüşme yapabilir. Herhangi bir nedenle görüşme gerçekleşememişse daha önceden bildirilen numaralardan bir diğeriyle görüşebilir. Konuşma süresi görüşme başladığı andan itibaren on dakikayı geçemez. Ancak tehlikeli hükümlü oldukları idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen hükümlüler onbeş günde bir kez olmak ve on dakikayı geçmemek üzere sadece eşi, çocukları, annesi ve babası ile görüşebilir”* ifadelerine yer verilmiştir.

667 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede telefon hakkında düzenleme yapılmıştır. “5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar bakımından, olağanüstü halin devamı süresince;

6.m- e) Tutuklu olanlar, belgelendirilmesi koşuluyla sadece eşi, ikinci dereceye kadar kan ve birinci derece kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından ziyaret edilebilir. Adalet Bakanlığı ile Cumhuriyet başsavcılığının yetkileri saklıdır. Tutuklular telefonla haberleşme hakkından ancak onbeş günde bir ve bu bentte sayılan kişilerle sınırlı olarak on dakikayı geçmemek üzere faydalanabilirler”².

Sosyal-kültürel aktiviteler ile eğitimlerin azlığı

Komisyona iletilen bir diğer husus Kurumdaki sosyal-kültürel aktiviteler ile eğitimlerin azlığı yönündedir. Mahpuslar bu şekilde zamanlarını daha faydalı geçirebileceklerini ifade etmişlerdir. Ziyaret edilen iki atölyede ya da kapalı spor salonunda kullanımın olmadığı görülmüş, öğretmen eksikliği durumu da heyetimize iletilmiştir. Özellikle çocukların öncelenerek bu eksikğin giderilmesi için gereken önlemlerin alınması yerinde olacaktır.

² <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/07/20160723-8.htm>

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Ortak alanda mutfak kullanımı

Farklı odalarda mutfak teçhizatının farklı olduğu, girilen tüm odalarda yemek pişirmeye uygun mutfak araç gereçleri olmamasına ve mahpuslardan bu yönde bir talep olmasına karşılık, ziyaret edilen bir koğuşta yemek pişirildiği görülmüştür. İkili uygulamaların sona ermesinde fayda olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer Hususlar:

Komisyonumuza ziyaret sırasında iletilen ve Kurum idaresi ile gerekli iletişimin kurulmamasından kaynaklanan bireysel sorunlar da not alınmış ve Komisyonumuzca takip edilerek çözümlenmiştir.

Ceza İnfaz Kurulunda kalan bebeklerin ihtiyaçları Büyükşehir Belediye başkanı ile bağlantı kurularak çözülmüştür.

İdare ile yapılan görüşmede hasta Mahpusların kalacağı Elâzığ R Tipi Ceza İnfaz Kurumu binasının bittiği, faaliyete başlaması için her şeyin hazır olduğu ancak bu sene hizmet alımı durdurulduğu için hizmete geçemediği ifade edilmiştir. R tipi ceza infaz kurumlarının artırılması ve hastanelerde güvenli mahpus koğuşlarının yapılması, yeni şehir hastanelerinin projelerinde mahpus koğuşlarının yer alması, hastane sevklerinde yaşanan sorunları en aza indireyecek olup, kaçma riskinin ortadan kalkması tedavi esnasında doktor takdiri ile kelepçe ve özellikle kadın mahpuslar için hasta mahremiyetinin sağlanmasına katkı sağlayacaktır. Buna ilişkin Sağlık Bakanlığı ile görüşme gerçekleştirilmiş olup takibinin yapılması gerekliliği değerlendirilmektedir.

Ceza İnfaz Kurumlarında hakaret, kötü muamele ve şiddet isnatları kabul edilemez. Ceza İnfaz Kurumu idaresince cezaevine gelen kadın terör suçlularının parmak izi vermek istememesi, gardiyanlara “hepimiz ayrı yerde kalacağız”, “devletin köpekleri” gibi ifadelerde bulunması gibi konularda tutanak tutulmuştur, ayrıca İdare “Suruç’u yaktık burayı da yakarız” sloganları attıkları için koğuşa su sıkıldığını, içeridekilerin sakinleşene kadar kauçuk odalara alındıklarını ifade etmektedir. Buna karşın bazı koğuşlardaki suç mahpuslarının kötü muamele yönünde iddiaları bulunmaktadır.

Elazığ Cezaevinde daha önce koğuşta yangın çıkartılması ve infaz koruma memurlarının dumandan zehirlenmeleri söz konusudur. Buna karşın Ceza İnfaz Kurumlarında mahpuslarının uyulması gereken kurallar belirlenmiş olup, bu kurallara uyulmaması halinde verilecek yaptırımlar detaylı olarak açıklanmıştır. Bunun dışında hiçbir davranış, hakaret ve kötü

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

muameleye gerekçe gösterilemez. Cezaevi Savcısı her türlü isnadın titizlikle araştırıldığını, bu konuda iki ceza infaz koruma memuru hakkında soruşturmanın devam ettiğini beyan etmiştir. Bu konunun titizlikle takip edilmesi gerekliliği değerlendirilmektedir.

Komisyonumuza ziyareti sırasında iletilen ve Kurum idaresi ile gerekli iletişimin kurulmamasından kaynaklanan bireysel sorunlar da not alınmış ve Komisyonumuzca takip edilerek çözümlenmiştir. Bu bakımdan ceza infaz kurumları personelinin sorunların çözümüne daha çok hak temelli yaklaşması ve iletişimin geliştirilmesi yöntemi ile sorunlara çözüm aramasının ve takibinin gerekli olacağı düşünülmektedir.

Komasyon raporlarına, <http://www.tbmm.gov.tr/komasyon/insanhaklari/index.htm> adresinden ulaşabilirsiniz.

Adres: TBMM İnsan Haklarını İnceleme komisyonu 06543 Bakanlıklar-ANKARA
Tel: 0 312 420 54 06 - 420 54 00 **Faks:** 0 312 420 54 92
e-posta: insanhaklari@tbmm.gov.tr